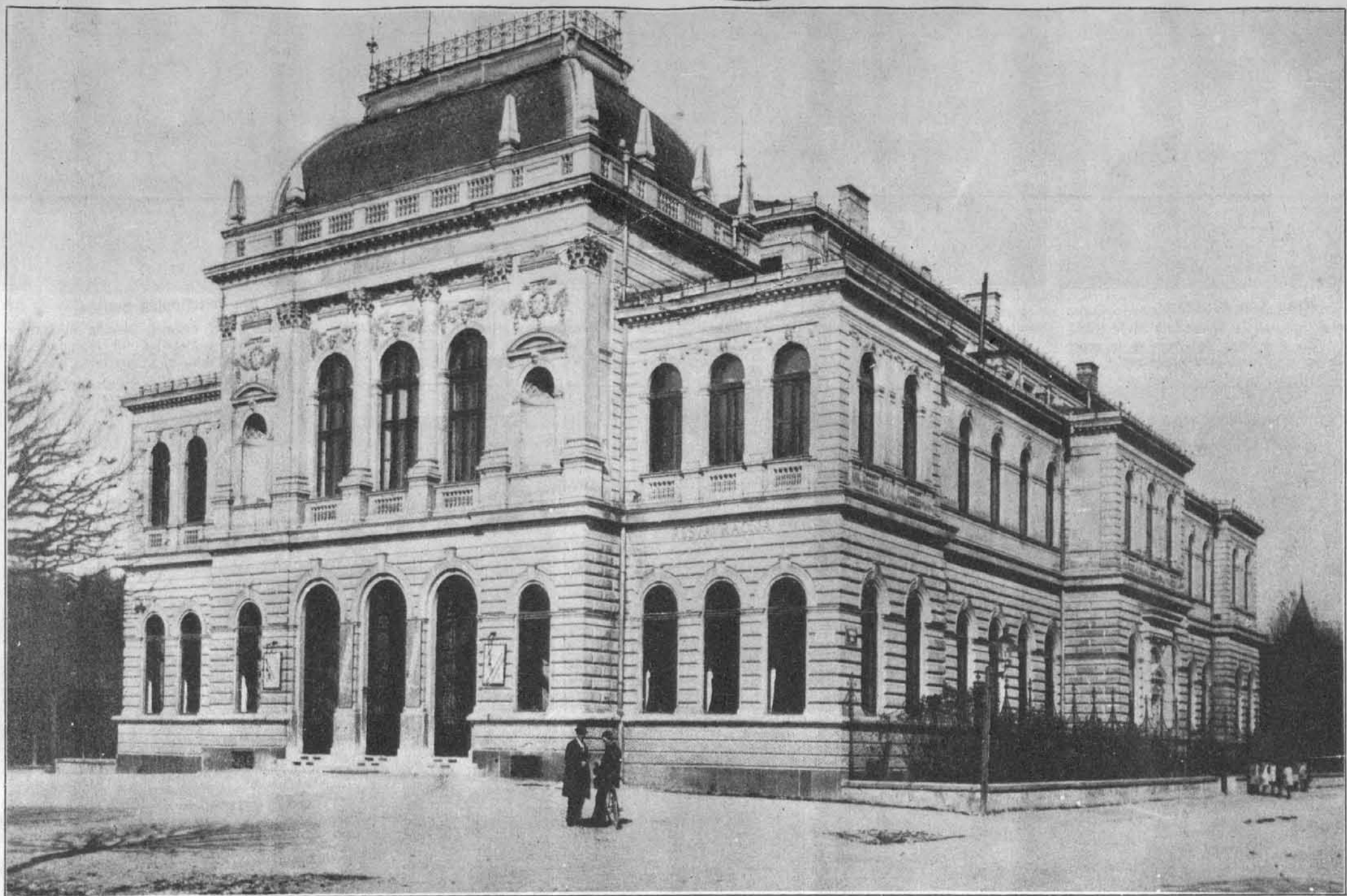

Ilustrirani Slovenec

Ljubljanski „Narodni dom“, sedež bodoče slovenske akademije znanosti in Narodne Galerije.

Vsem Slovincem je znan ljubljanski Narodni Dom, ki je bil pred 40 leti sezidan na inicijativo rodoljubnih in za slovensko kulturo navdušenih mož s prispevki celokupnega slovenskega naroda. Sleherni kulturni Slovenec je zato od srca pozdravil vest, da se preuredi Narodni dom v bivališče za Slovensko Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo upodablajočih umetnosti, ki sta poleg naše univerze najvišji slovenski kulturni instituciji. Z vso vnemo se že delajo načrti za prenovljenje Narodnega doma in se bo začelo z adaptacijskimi deli takoj prihodnje spomlad, o čemer bomo trajno informirali naše bralce v Ilustrovanem Slovincu.

Palača angleškega zunanjega ministrstva (Foreign-Office) v Londonu, kjer je bila dne 1. decembra slovesno podpisana locarnska varnostna pogodba.

Nikola Pašić, naš ministrski predsednik, ki obhaja 19. t. m. 80 letnico svojega rojstva. Na desni je njegov znani sin-edinec Rade.

Cerkev sv. Jeronima in zavod sv. Jeronima (na levo od cerkve) v Rimu, radi katerega je vsled netaktnosti našega poslanika Smolake izbruhnil resen diplomatičen spor med našo državo in sv. stolico.

Aristide Briand, novi francoski ministrski predsednik, ki je sestavil svoj kabinet iz levčarskih meščanskih strank.

Vorošilov, novi sovjetski ljudski komisar za vojne zadeve, naslednik Frunzejev.

Angl. kraljica-mati Aleksandra, ki je umrla 20. novembra t. l., stara 81 let.

Vladni svetnik dr. Fran Detela, znani slovenski pisatelj, ki je obhajal dne 3. t. m. petinsedemdesetletnico svojega rojstva.

Letoŕnja dijaška četa 40. »Triglavskega« pehotnega polka v Ljubljani (vpoklicani 31. X. t. l.).

Ivan Mavec,

trg. sotrudnik tvrdke »Salus« v Ljubljani, ki se je pri znani eksploziji dne 27. XI. smrtno ponesrečil.

Josip Perko,

čl. predsednik in večletni odbornik »Slov. k. izobraževalnega društva Kres« v Gradu.

Nastop telovadnega odseka »Kat. del. društva« v Idriji

dne 20. septembra t. l., pri katerem je sodelovalo 93 članov in članic in kateremu načelujeta K. Horvat in St. Vončina. To društvo je eno izmed najdelavnejših v našem Primorju.

Iz življenja slovenskih izseljencev v Ameriki:

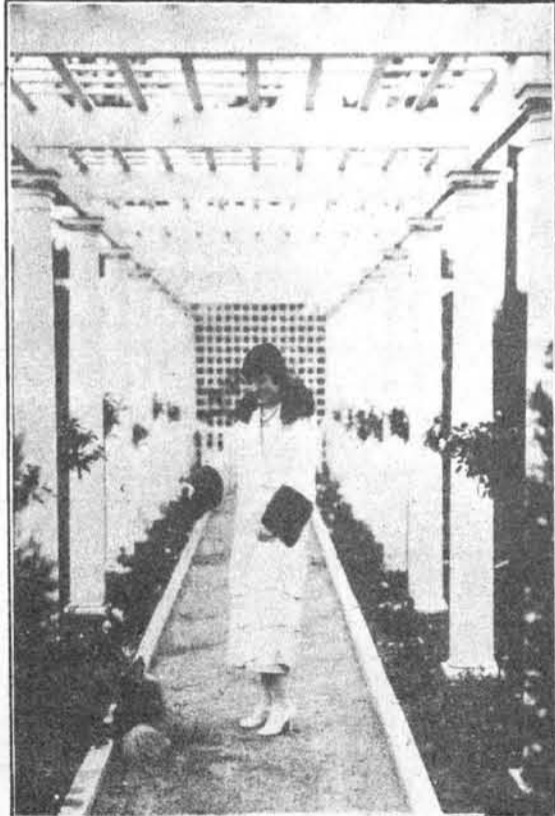
Blagoslovljenje društvene zastave društva Marije Pomagaj st. 78 »Kranjske Slov. Kat. Jednote« v Chicagi, ki se je vršilo dne 13. septembra t. l.

K o t i č e k z a ž e n s k e .

Klara Zetkin,

znana ruska revolucionarka, ki se je dala na prigorvarjanje sovjetske vlade nedavno pomladiti, baje zelo uspešno.

Pola Negri,

svetovno znamenita igralka na vrtu svoje vile v Kaliforniji.

I z g a l e r i j e n a š i h i n d u s t r i j c e v .

Peter Kozina,

znani tovarnar za čevlje.

Karel Pollak,

znani tovarnar za usnje

N A Š A P R O S V E T N A O R G A N I Z A C I J A .

(II. del; glej št. 15. z dne 5. IV. 1925.)

Kakor na vse druge organizacije, je vplivala vojna tudi na »Slov. krš. socialno zvezo« jako neugodno, tako da sta bili tako ljubljanska, kakor tudi mariborska prve čase po vojni v precej zrahlanem stanju. Čim so se pa vrnili zopet nekoliko mirnejši časi, se je zbralo pri ljubljanski in mariborski zvezi nekaj idealnih in požrtvovalnih mož, ki so prijeli z vso energijo za delo ter popolnoma reorganizirali obe zvezi, ki sta se bili ob tej priliki prekrstili v »Prosvetni zvezi«. Kakšne si najne uspehe je ta reorganizacija rodila in kako mogočna prosvetna činitelja sta danes obe zvezi, nam dokazujeta najlepše njih zadnja občna zborna, ki sta se vršila dne 23. novembra t. l. v Mariboru, oziroma dne 26. novembra t. l. v Ljubljani. Iz tozadnjih poročil posnemamo:

Prosvetna zveza v Mariboru.

Nad 100 delegatov včlanjenih društev in še drugi člani so sprejeli pozdrav predsednika dr. Hohnjeja. Tajnik g. J. Stabej je poročal, da je naraslo število včlanjenih društev v zadnjem letu od 142 na 156. Od teh 156 društev je poslalo za dobo od 1. septembra 1924 do 1. septembra 1925, 140 društev pregledniške pole, torej 89,84% napram 53% preteklega leta. Teh 140 društev izkazuje skupno 13.299 članov in ko pristejemo k tem še nedostatni procent za 16 društev, dobimo za leto 1924-25 14.820 članov napram prejšnjemu poslovilnemu letu, ko je štela P. Z. 11.956 članov. Knjižnice imajo vsa včlanjena društva 144, v katerih je skupno 49.755 knjig. Izposojalo je knjige 110 društev, ki so izposodila skupno 50.849 knjig. Izdatke za knjige je navedlo 93 društev, ki so izdala skupno 48.674 Din. Število odborovnih sej je navedlo 121 društev, ki so imela skupno 590 sej. Predavanja izkazuje 81 društev, ki so imela skupno 572 predavaj. Gledaliških vpriizoritev navaja 93 društev, ki izkazujejo 319 dram. predstav. Društva

svetnih prireditev je bilo v 32 društvih 50. 100 društev je navedlo tudi število obiskovalcev pri dramatičnih predstavah oziroma drugih prireditvah, in po njihovih podatkih sta pri le-teh 97.902 obiskovalca. — Blagajniški promet je izkazalo 114 društev; ta so imela skupno 511.620 Din dohodkov in izdatkov. Lastne društvene domove ima 23 društev, lastne društvene zastave pa 17 društev. Razna društva so izkazala te le odseke: 9 mladeniških zvez z 248 člani, 28 dramatičnih odsekov z 296 člani, 38 pevskih odsekov z 640 člani, 18 tamburaških odsekov z 141 člani, 3 »čebelice«, 3 treznostne odseke, 1 brajni odsek, 1 socialnoznanstveni odsek, 1 retorični odsek, 3 godbene odseke, 1 tiskovni odsek, 2 telovadna odseka, 2 časnikarska odseka, 1 posmrtni sklad, 1 orkester in 1 olupševalni odsek. Končno je treba pripomniti še k statistiki, da je članarino Prosvetni zvezi vplačalo 136 društev, torej 80,61%. »Vestnik« je plačalo 130 društev.

Temu je sledilo blagajniško poročilo g. Joškota Malešiča, ki izkazuje Din 279.341,91 prometa. Knjižnično poročilo g. Franca Krambergerja nam je pokazalo, da ima osrednja knjižnica 3602 dela v 4425 zvezkih. Za to knjižnico je Prosvetna zveza izdala v prošlem letu do 13.000 Din. Izposodila je 2010 knjig. Izdala pa je tri potovalne knjižnice in dva društvena knjige za ustanovitev knjižnice. — Prav važen je bil nasvet poročevalca, da naj se starejše knjige zbirajo, da bo mogoče sestaviti nove potovalne knjižnice.

Iz poročila vodstva Dekliških zvez, ki ga je podala predsednica gđna M. Crček, posnemamo, da je 62 Dekliških zvez z 2500 članicami. Dekliške zveze obračajo posebno pozornost gospodinjki izobrazbi, zavedajoč se, da si s tem gradijo temelj svoji bodoči družinski sreči. Nadalje je pripravila skrb in ljubezen do narodnih noš in za ohranitev narodnih običajev in slovesnosti.

Prosvetna zveza v Ljubljani.

Tajnik g. Zor prečita sklepe lanskega občnega zborna, nato pa poda svoje poročilo, iz katerega po-

vzamemo sledeče podatke: Opravilni zapisnik izkazuje 2465 tekočih števil; odposlanih je bilo 1650 dopisov, došlih 1230. Razposlalo se je še 1172 okrožnic in 10.500 letakov. Odbor je imel 36 sej. Sprejetih je bilo 118 sklepov, ki so se razen 7 vsi tudi izvršili. Matična knjiga izkazuje 200 starih in 16 novih društev. Izmed teh je poslalo 132 društev popolno statistiko. Članov štejejo ta društva 9870, med temi je 5150 moških in 4720 ženskih. Priredila so društva 747 predavanj, med temi 62 zdravstvenih s pomočjo filmov po drž. zavodu v Ljubljani in 365 skioptičnih po Prosvetni zvezi. Raznih prireditev je bilo 67, prosvetnih večerov 85 in le 29 veselice. Izletov je bilo 25, odborovnih sej pa 710; 85 društev je tekom leta spremenilo pravila in 16 društvom se je izposlovalo dekret o znižanih taksah na vstopnice. Društvenih domov šteje Prosvetna zveza pod svojim okriljem 104; 116 društev ima lastne zastave; 9 društev ima kompletne odre na pihala z 210 godci, 4 društva imajo popolne orkestre s 96 godbeniki, 16 društev ima lastne tamburaške zbornice s 118 člani.

V Prosvetni zvezi se je osnovala izposojevalnica skioptičnih slik in aparatov, edina tovrstna naprava v celi naši državi. Na razpolago je 146 serij s 4350 slikami in 5 skioptičnih aparatov, med temi najmodernejši tip »Universal« za razglednice in stereoskopične slike. Med letom je bilo izposojenih 365 serij s 12.789 slikami. Skioptičnih predavanj se je udeležilo 65.500 oseb. Izposojevalnica je prekrbela 12 društvom nove aparate, tako da ima že 34 društev lastne skioptikone in 2 kinoaparate. V društvih je bilo 60 kino-predstav. Prijavljeni so Zvezi tudi 4 radio-klubi, ki so nudili že nad 400 koncertov.

Blagajnik g. Pleničar poda svoje točno sestavljeno poročilo; na podlagi tega poročila je bilo v letu 1924-25 Din 820.287,23 denarnega prometa pri Prosvetni zvezi. Skupna aktiva znašajo 260.797,76 dinarjev, istotoliko pasiva. V bilanci se izkazuje račun izgube in dobička v iznosu Din 30.809,39. Iz

blagajniškega poročila se spozna živahen promet, ki je vladal v letu 1924-25.

Knjižničar g. Poznič poudarja, da sta delo in promet v knjižnici letos zelo narasla. Ob zaključku poslovnega leta 15. novembra je štela knjižnica 4192 zvezkov. Pomnožila se je knjižnica za 1748 zvezkov. Izposojenih je bilo od 1. oktobra 1924 do 15. novembra 1925 skupaj 12.830 knjig, povprečno 39 knjig na dan. Od 7 marca do 15. novembra t. l. je obiskalo knjižnico 3289 oseb. Centralna knjižnica se je potrudila, da bi ostala v stalnem stiku s knjižnicami po deželi. Mnogim knjižnicam je preskrbela vezavo in nabavo novih knjig. Statistiko je poslalo 98 knjižnic, ki štejejo 34.387 knjig, vsaka povprečno 350. Izposojenih je bilo 25.280 knjig. Upoštevati je treba, da se te številke glase komaj za polovico knjižnic. Te številke bi se pri vseh društvih zvišale za polovico. Z ozirom na lansko leto se je zaznamoval velik napredek. Dela pa ostane še dovolj in še dolgo ne bomo mogli biti s stanjem naših knjižnic povsem zadovoljni.

Za Pevsko zvezo poda poročilo prof. Bajuk. Zveza ima točasno 6 okrožij in šteje 103 pevске zbornice s 3400 pevci. Pevskih koncertov je bilo v preteklem letu 46. Izdaja lastno glasilo »Pevec«, ki šteje 700 naročnikov. V poglobitev njenega dela bo služil tečaj za pevovodje. Predpriprave za ta tečaj so že v teku.

»Ljudski oder« združuje v nekako enoto dramatične odseke, katerih je 106, ki so vpriizorili 610 gledaliških predstav. Za centralo Ljudskega odra je poročal g. predsednik N. Velikonja. Glasom poročila zadnjega občnega zborna šteje Ljudski oder 64 oseb. Imel je 10 sej in vpriizoril 17 predstav. Pedeželskim odrom je izposodil 451 iger in 73 strankam garderobo. Nabavil si je 13 novih iger. Knjižnica se je pomnožila za 140 dramatičnih del. Imel je 67.966 Din dohodkov in 63.431 Din stroškov. Vodil je pettedenski tečaj za maskiranje in mimiko in enodnevni tečaj za pedeželske maskerje.